

ΓΟΥΓ'ΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ

Ο ΟΘΕΛΛΟΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ

7—

ΓΙΑΓ. Μή σηκωθείς άκόμα! (Γονατίζει). Μαρτυρήστε,
 "Ασδυστα φωτερά, άπό καί ψηλά,
 Καί σεις, στοιχειά, χυμένα δλόγυρά μας,
 Μαρτυρήστε πού ό Γιάγος άφιερώνει
 Στη δούλεψη του 'Οθέλλου του βρισμένου,
 Τή δύναμη του νοϋ του, τήν καρδιά του,
 Τα χέρια του άς προστάξει, και για μένα,
 Θάνατι σπλάχνος να πείθομαι, ως κι' αν είναι
 Το έργο αίματερό.

ΟΘΕΛ. Δέ χαιρετάω
 Τήν άγάπη σου μ' άδεια ευχαριστήρια,
 Τή δέχομαι άνοιχτόκαρδα και θέλω
 Στο έργο τώρα άμέσως να σε στείλω.
 Θέλω άπό σε ν' άκούσω σε τρεις μέρες
 Που ό Κάσσιος πλιά δέ ζει.

ΓΙΑΓ. Είναι πεθασμένο;
 'Ο φίλος μου. Το θέλεις, και θά γένει,
 Μά άφησέ την να ζήσει.

ΟΘΕΛ. 'Ανάθεμά την,
 Τή λυσασμένη πόρνη, ανάθεμά την.
 "Ελα μαζί μου. 'Αποτραδιέμαι τώρα
 Για ναύρω τρόπο γλίγωρο θανάτου
 Για τήν ώραία δαιμόνισσα. Είσαι τώρα
 'Υπασπιστής μου.

ΓΙΑΓ. Είμαι δικός σου πάντα. (Φεύγουν).

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Μαύρος στο Καστέλλι.

"Ερχονται ή Δεσδεμόνα, ή Αιμίλια και ό χωρατευτής.

ΔΕΣΔ. Τι λές, άνθρωπέ μου, να πάτησε ό ύπασπι-
 στής ό Κάσσιος στο κονάκι του;

ΧΩΡΑΤ. Δέν ξέρω να άπάτησε πουθενά; δέ θά τολ-
 μούσα να τό είπω.

ΔΕΣΔ. Γιατί, άνθρωπε;

ΧΩΡΑΤ. Γιατί αυτός είναι άξιωματικός, και αν
 είπει κανείς πως ένας άξιωματικός άπατάει, μπορεί
 ν' άγοράσει σπαθιές.

ΔΕΣΔ. "Ελα, ελα; σ' έρωτώ αν πάτησε στο σπίτι
 του.

ΧΩΡΑΤ. "Αν σούλεγα πως πάτησε θά σ' άπατούσα.

ΔΕΣΔ. Τι βγαίνει άπό αυτό;

ΧΩΡΑΤ. Δέν ξέρω πού κάθεται, κι' αν σου είπω
 ένα σπίτι στην τύχη, ή αν σούλεγα πως άπόψε δέν
 επάτησε ούτε δδώ ούτε εκεί, το λαρύγγι μου θά σ'
 άπατούσε.

ΔΕΣΔ. Μά δέ μπορείς να ρωτήσεις πού μένει και
 να τό μάθεις άπό πληροφορίες;

ΧΩΡΑΤ. Σάν κατηχητής θά σταματάίνω όλον τόν
 κόσμο, δηλαδή θά ρωτάω όλους, κ' έτσι θά σοσ φέρω
 τήν άπάντηση.

ΔΕΣΔ. Πήγαινε να τόν εύρεις και κάμε τον νάρθει
 δδώ. Πές του πως έκαμα τόν άντρα μου να συγκλίνει:
 στη χάρη και πως έλπίζω όλα να πάνε καλά.

ΧΩΡΑΤ. "Αν τό κάμω, δέ θά ξεβγώ άπό τά δρια
 τής άνθρώπινης φρονιμάδας και για τοϋτο μπορώ να
 δοκιμάσω. (Φεύγει).

ΔΕΣΔ. Που ναχω χάσει, Αιμίλια, τό μαντήλι;
 ΑΙΜ. Κυρία, δέν ξέρω.

ΔΕΣΔ. Κάλλιο άς μου έχανότουν,
 Πίστεψε, ένα πουγγί γιομάτο ντόμπλες.
 Γενναία καρδιά είναι ό ευγενικός ό Μαύρος
 Και ταπεινό δέν έχει χαραχτήρα,
 Σάν τους άνθρώπους που τους λιώνει ή ζήλια,
 'Αλλιώς αυτό θά μπόρειε να τοϋ βάλει
 Κακό στο νοϋ.

ΑΙΜ. Ζηλόφτονος δέν είναι;

ΔΕΣΔ. Αύτός; 'Απ' τήν ψυχή του τέτοια γνέφη
 'Ο ήλιος τής πατρίδας του τά διώχνει.

ΑΙΜ. "Ερχεται, ιδές τον.

ΔΕΣΔ. Δέ θα τόν άφήχω
 Να φύγει, ά δέ μηνύσει νάρθει ό Κάσσιος.

"Ερχεται ό 'Οθέλλος.

Πως πές, Κύριέ μου;

ΟΘΕΛ. Είμαι καλά, Κυρά μου.

(Κατά μέρος). "Η ύποκρισία είναι δύσκολη.—Τί κάνεις
 Δεσδεμόνα;

ΔΕΣΔ. Καλά είμαι, Κύριέ μου.

ΟΘΕΛ. Δός μου τό χέρι. Μά είναι όργρό, Κυρά μου!

ΔΕΣΔ. Δέ γρίχησε γεράματα ούτε λύπες.

ΟΘΕΛ. Καρδιά άνοιχτή άποδείχνει και γενναία.

Ζεστό, ζεστό κι' όργρό! Το χέρι τοϋτο

Τή λευτεριά να χωριστεί γυρεύει,

Και νήστειές, δέησες, προσευκές, μετάνοιες,

Τι κατοικεί σ' αυτό ένα δαιμονάκι
Ποῦ ἰδρόνει κι' ἀνταριάζεται συχνά;
Χέρι γενναίο καὶ σπλαχνικό.
ΔΕΣΔ. Κι' ἀλήθεια
Μπορεῖς ὁ ἴδιος νὰ τὸ λές, γιατί
Σοῦδωκε αὐτὸ τὸ χέρι τὴν καρδιά μου.
ΟΘΕΑ. Χέρι ἀνοιχτό. Τὰ χέρια μιὰ φορά
Τὰ ἐδῶν οἱ καρδιές; τώρα φωνάζουν
«Χέρια κι' ὄχι καρδιά» τὰ οἰκόσημά μας.
ΔΕΣΔ. Ἄφησ' τα αὐτὰ κι' ὅ,τι ἔταξες θυμήσου.
ΟΘΕΑ. Καὶ τί ἀκριβή μου;
ΔΕΣΔ. Ἐμήνυσα τοῦ Κάσσιου
Ναρθεὶ νὰ σοῦ μιλήσει.
ΟΘΕΑ. Ἐνα συνάχι
Πολὺ πειραχτικό μὲ βασανίζει.
Δώσέ μου τὸ μαντήλι σου.
ΔΕΣΔ. Ἐδῶ, Κύριε.
ΟΘΕΑ. Αὐτὸ ποῦ σοῦ ἔχω δώσει.
ΔΕΣΔ. Ἐδῶ δὲν τῶχω.
ΟΘΕΑ. Δὲν τῶχεις;
ΔΕΣΔ. Ὅχι, στὴν ἀλήθεια, Κύριε.
ΟΘΕΑ. Ἄσκημο πρᾶμα. Ἐκεῖνο τὸ μαντήλι,
Τῆς μάνας μου μιὰ μάισσα τῶχε δώσει,
Γύφτισσα, ποῦ τὴ σκέψη τῶν ἀνθρώπων
Ἐάστερα, πές, ἐμπόρειε νὰ διαβάξει.
Αὐτὴ τῆς εἶπε ποῦ ὅσο θὰ τὸ φύλαε,
Θεὸ νᾶταν τοῦ πατέρα μου ἢ ἀκριβή,
Μὰ ἂν τῶχανε ἢ ἂν τὸ χάριζε, ἢ ματιὰ του
Μὲ μῖσος θὰ τὴν κοίταζε κι' ὁ νοῦς του
Θὰ ξάτρεχε κκινούριες φαντασίες.
Μοῦ τῶδωσε πεθαίνοντας ἐμένα,
Καὶ μ' ἄφησε ἐντολὴ νὰ τὸ χάρισω
Τῆς γυναικός μου, ἂν μοῦγραφεν ἢ Μοῖρα
Νὰ παντρεφτῶ. Σοῦ τῶδωκα, καὶ τώρα
Πρόσεχέ το κι' ἀγάπα το, σὰ νᾶταν
Ἢ κόρη τοῦ ματιοῦ σου, τί ἂν τὸ χάσεις;
Ἢ ἂν τὸ χάρισεις θᾶναι συφορά
Τόσο τραγὴ ποῦ τίποτα παρόμοιο
Δὲ θὰ μπορούσε νὰρθεῖ.
ΔΕΚΔ. Ἀληθινά;
ΟΘΕΑ. Ἀλήθεια, ἔχει γιγτειές στὴν ὕψασή του,
Μιὰ Σιδύλλα γρηά, ποῦ εἶδε τὸν ἥλιο
Διακόσια ἀναγυρίσματα νὰ κάμει,
Στὴ μαντική ἐκστασί της τῶχε ράψει
Μαγγανιμένες κάμπιες τὸ μετάξι
Ἐκάμην τῶχε βάψει: αὐτὴ ἢ τεχνίτρα
Σὲ βάμματα βγαλμένα ἀπὸ καρδιές;
Κοριτσιῶνε.
ΔΕΣΔ. Εἶναι ἀλήθεια;
ΟΘΕΑ. Βέβαια, βέβαια.
Καὶ γι' αὐτὸ φύλαγέ το ὅσο μπορεῖς.
ΔΕΣΔ. Κάλλιο, οὐρανέ, ἄς μὴν τῶχα ἰδεῖ ποτέ μου.
ΟΘΕΑ. Ἄ! καὶ γιατί;
ΔΕΣΔ. Γιατί τόσο ἄγρια καὶ γοργὰ μιλεῖς;
ΟΘΕΑ. Χάθηκε; σοῦ παράπεσε; δὲν τῶχεις;

ΔΕΣΔ. Ἄχ θεέ μου!
ΟΘΕΑ. Τί;
ΔΕΣΔ. Δὲν τῶχασα! Μὰ ἂν ἴσως...
ΟΘΕΑ. Πῶς;
ΔΕΣΔ. Δὲν τῶχασα εἶπα.
ΟΘΕΑ. Φέρτο νὰ τὸ ἰδῶ.
ΔΕΣΔ. Θὰ μπόρεια, Κύριε, μὰ δὲ θέλω τώρα.
Τέχνασμα αὐτὸ εἶναι γιὰ νὰ μ' ἀποβγάλεις;
Παρακαλῶ τὸν Κάσσιο δέξου πάλι.
ΟΘΕΑ. Φέρ' τὸ μαντήλι, προαγρικῶς κακά.
ΔΕΣΔ. Ἄξιώτερόν του δὲ θὰ βρεῖς κανέναν.
ΟΘΕΑ. Τὸ μαντήλι.
ΔΕΣΔ. Μὰ μίλειε γιὰ τὸν Κάσσιο!
ΟΘΕΑ. Τὸ μαντήλι.
ΔΕΣΔ. Αὐτὸς πάντα στὴν ἀγάπη σου
Στήριζε τὲς ἐλπίδες του, μὲ σένα
Ἄπερασε κιντύνους.
ΟΘΕΑ. Τὸ μαντήλι.
ΔΕΣΔ. Καλὰ δὲν πράξεις, στὴν ἀλήθεια.
ΟΘΕΑ. Φύγε! (Φεύγει).
ΑΙΜ. Ζηλόφτονος δὲν εἶναι;
ΔΕΣΔ. Δὲν τὸν εἶδα
Ἐτσι ποτέ μου ἐγώ. Κάποιο μυστήριο
Θὰ κρύβει βέβαια ἐκεῖνο τὸ μαντήλι,
Μεγάλο ἀτύχημά μου εἶναι ὁ χαμός του.
ΑΙΜ. Τὸν ἀντρα ἕνα δυὸ χρόνια δὲ μᾶς δείχνουν.
Μόνο στομάχι αὐτοὶ εἶναι καὶ μεῖς ὅλες
Μόνο θροφή; μᾶς τρών καὶ μᾶς ξερνᾶνε,
Ἄφοῦ χορτάσουν.— Τίγρη, ἐδῶ εἶναι ὁ Κάσσιος.
Κι' ὁ ἀντρας μου.

Ἐρχονται ὁ Κάσσιος καὶ ὁ Γιάγος.

ΓΙΑΓ. Ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει.
Πρέπει σοῦ λέγω νὰ τὸ κάμει καί,
Τίγρη, ἔχεις τύχη; πήαινε, τσίγγρησέ την.
ΔΕΣΔ. Τί εἶναι; Τί θέλεις, ἀγαθὴ μου Κάσσιε;
ΚΑΣ. Ὅ,τι καὶ πρὶν σοῦ γύρεψα, Κυρά μου.
Ζητῶ τὴ δυνατὴ σου προστασία
Γιὰ νὰ μπορέσω πάλι ἐγὼ νὰ ζήσω,
Καὶ νᾶχω θέση στὴν ἀγάπη ἐκείνου,
Ποῦ μ' ὄλην τὴν ἐνέργεια τῆς καρδιάς μου,
Τὸν σέβομαι. Δὲ θέλω ἀναβολές;
Ἄν τόσο εἶναι θανάσιμο τὸ σφάλμα μου,
Ποῦ μήτε οἱ περασμένες δούλεψές μου,
Μηδὲ τὰ τωρινά μου τὰ φαρμάκια,
Μήτε ὅ,τι λέω νὰ ἀξίζω μίαν ἡμέρα
Δὲν εἰμποροῦν νὰ μοῦ ξαναγοράσουν
Τὴν ἀγάπη του, θᾶναι εὐεργεσία
Γιὰ μέ, νὰ τὸ γνωρίζω μοναχά,
Τί τότες στανικῶς παρηγοριά
Πρέπει νὰ βρῶ καὶ νὰ κλειστῶ σ' ἕνα ἄλλο
Στάδιο γιὰ νὰ προσμείνω ἐλεημοσύνη
Ἄπο τὴν τύχη.
ΔΕΣΔ. Ὁ Κάσσιέ μου ἀκριβέ μου!
(Ἄκολουθεῖ)